

Βρυξέλλες, 24 Νοεμβρίου 2025
(OR. en)

Διοργανικός φάκελος:
2023/0124(COD)

12331/25
ADD 1

MI 605
ENT 149
ENV 786
CHIMIE 76
IND 321
CONSOM 159
SAN 530
CODEC 1183

ΣΧΕΔΙΟ ΣΚΕΠΤΙΚΟΥ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Θέμα: Θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση ενόψει της έκδοσης ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ σχετικά με τα απορρυπαντικά και τις επιφανειοδραστικές ουσίες και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 648/2004
– Σχέδιο σκεπτικού του Συμβουλίου

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Στις 28 Απριλίου 2023 η Επιτροπή υπέβαλε πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τα απορρυπαντικά και τις επιφανειοδραστικές ουσίες και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1020 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 648/2004¹.
2. Η πρόταση βασίζεται στο άρθρο 114 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).
3. Στις 14 Ιουνίου 2023 η Επιτροπή Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων (ENVI) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου όρισε εισηγήτρια για την πρόταση την κα Manuela Rípa (Greens, ΓΕ). Η Επιτροπή Εσωτερικής Αγοράς και Προστασίας των Καταναλωτών (IMCO) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου γνωμοδότησε επί της πρότασης στις 24 Ιανουαρίου 2024. Η Επιτροπή Βιομηχανίας, Έρευνας και Ενέργειας (ITRE) αποφάσισε να μην γνωμοδοτήσει. Η Επιτροπή ENVI ψήφισε επί της τελικής της έκθεσης σχετικά με την πρόταση στις 14 Φεβρουαρίου 2024. Η έκθεση αυτή εγκρίθηκε στη σύνοδο της Ολομέλειας στις 27 Φεβρουαρίου 2024 ως θέση του Κοινοβουλίου σε πρώτη ανάγνωση. Με την έναρξη του νέου νομοθετικού κύκλου, η Επιτροπή Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων (ENVI) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου όρισε εισηγήτρια για τον φάκελο την κα Majdouline Sbai (Greens, ΓΑ).
4. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή γνωμοδότησε επί της πρότασης στις 12 Ιουλίου 2023².
5. Η Ομάδα «Τεχνική εναρμόνιση» (Επικίνδυνες ουσίες – Χημικές ουσίες) άρχισε την εξέταση της πρότασης στις 16 Μαΐου 2023 υπό τη σουηδική Προεδρία. Έκτοτε, πραγματοποιήθηκαν άλλες 14 συνεδριάσεις της Ομάδας υπό την ισπανική, βελγική, ουγγρική και πολωνική Προεδρία.

¹ ST 8904/23 + ADD 1-7

² ST 12179/23

6. Μετά την εξέταση του κειμένου ανά ομάδες άρθρων υπό τη βελγική Προεδρία, η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων ενέκρινε την εντολή του Συμβουλίου στις 14 Ιουνίου 2024.
7. Οι διοργανικές διαπραγματεύσεις ξεκίνησαν με τον πρώτο τριμερή διάλογο στις 28 Ιανουαρίου 2025 υπό την πολωνική Προεδρία. Ο δεύτερος και ο τρίτος τριμερής διάλογος πραγματοποιήθηκαν στις 6 Μαΐου και στις 10 Ιουνίου 2025 αντίστοιχα. Κατά τον τελευταίο τριμερή διάλογο στις 10 Ιουνίου 2025, επιτεύχθηκε προσωρινή συμφωνία μεταξύ των συννομοθετών.
8. Η επιτροπή ENVI του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ψήφισε στις 15 Ιουλίου 2025 υπέρ του συμφωνηθέντος κειμένου. Κατά συνέπεια, ο Πρόεδρος της Επιτροπής ENVI απηύθυνε επιστολή στην Προεδρία όπου ανέφερε ότι, εάν το Συμβούλιο καθορίσει τη θέση του σε πρώτη ανάγνωση σύμφωνα με την εγκριθείσα συνολική προσωρινή συμφωνία, θα εισηγηθεί στην Ολομέλεια να γίνει δεκτή η θέση του Συμβουλίου κατά τη δεύτερη ανάγνωση του Κοινοβουλίου, με την επιφύλαξη του νομικού και γλωσσικού ελέγχου.

II. ΣΤΟΧΟΣ

9. Γενικός στόχος της πρότασης είναι η απλούστευση και ο εκσυγχρονισμός του νομικού πλαισίου με το οποίο πρέπει να συμμορφώνονται τα απορρυπαντικά προκειμένου να διατίθενται και να κυκλοφορούν ελεύθερα στην αγορά της Ένωσης, η δημιουργία της νομικής βάσης για νέα καινοτόμα προϊόντα, όπως απορρυπαντικά που περιέχουν μικροοργανισμούς, η ενθάρρυνση βιώσιμων νέων πρακτικών, όπως η πώληση απορρυπαντικών επαναπλήρωσης, καθώς και η θέσπιση ψηφιακής επισήμανσης και ψηφιακού διαβατηρίου προϊόντος για απορρυπαντικά και επιφανειοδραστικές ουσίες.

III. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΕ ΠΡΩΤΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ

10. Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση περιλαμβάνει τα ακόλουθα κύρια στοιχεία, επί των οποίων έχει επιτευχθεί συμφωνία μεταξύ των συννομοθετών:

11. Σε ό,τι αφορά τις απαιτήσεις βιοαποδομησιμότητας, η Επιτροπή θα πρέπει να καθορίσει κριτήρια βιοαποδομησιμότητας, πρώτα για τις υδατοδιαλυτές πολυμερείς μεμβράνες που χρησιμοποιούνται ως κάψουλες απορρυπαντικών και για όλα τα πολυμερή εντός τέτοιων μεμβρανών και, σε δεύτερο στάδιο, για άλλες οργανικές ουσίες που χρησιμοποιούνται σε υψηλή συγκέντρωση σε απορρυπαντικά (τουλάχιστον 10 % του προϊόντος), εξαιρουμένου του νερού. Προκειμένου να εξασφαλιστεί υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος, βάσει σταδιακής και προοδευτικής προσέγγισης, η Επιτροπή θα πρέπει επίσης να αξιολογήσει τη σκοπιμότητα θέσπισης κριτηρίων βιοαποδομησιμότητας για τις οργανικές ουσίες που περιέχονται σε συγκεντρώσεις χαμηλότερες του 10 % ή της μείωσης αυτού του ορίου. Οι προθεσμίες για τις μεμβράνες και τα πολυμερή ορίζονται ως εξής: για τις μεμβράνες που χρησιμοποιούνται ως κάψουλες απορρυπαντικών: 3 έτη (από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του νέου κανονισμού για τα απορρυπαντικά) για την έκδοση κατ' εξουσιοδότηση πράξεων και 6 έτη για τη συμμόρφωση των προϊόντων με τις νέες απαιτήσεις· και για τα άλλα οργανικά συστατικά: 5 έτη για την έκδοση κατ' εξουσιοδότηση πράξεων και 8 έτη για τη συμμόρφωση των προϊόντων.
12. Σε ό,τι αφορά τα φωσφορικά άλατα και άλλες φωσφορούχες ενώσεις, η Επιτροπή οφείλει να αξιολογήσει, εντός 2 ετών, τη σκοπιμότητα της περαιτέρω μείωσης των οριακών τιμών για τα εν λόγω συστατικά στα απορρυπαντικά και της διεύρυνσης του φάσματος των απορρυπαντικών που αυτές καλύπτουν.
13. Επιπλέον, ανατίθεται στην Επιτροπή να αξιολογήσει, στο πλαίσιο της συνολικής επανεξέτασης εντός 7 ετών, τη δυνατότητα περαιτέρω περιορισμού της περιεκτικότητας σε φώσφορο ή προσθήκης περιορισμών στην περιεκτικότητα σε φώσφορο σε πρόσθετες κατηγορίες απορρυπαντικών, με σκοπό να εξεταστεί η σκοπιμότητα της σταδιακής κατάργησης του φωσφόρου, λαμβανομένων υπόψη του αντικτύπου στο περιβάλλον, της διαθεσιμότητας εναλλακτικών και του κοινωνικοοικονομικού αντικτύπου της υποκατάστασης. Εάν κριθεί σκόπιμο, η Επιτροπή θα συνοδεύσει τις δύο αναλύσεις με νομοθετικές προτάσεις.
14. Τα απορρυπαντικά και οι επιφανειοδραστικές ουσίες που έχουν υποβληθεί σε δοκιμές σε ζώα απαγορεύεται να τίθενται σε κυκλοφορία στην αγορά· ωστόσο, επιτρέπεται η χρήση ιστορικά διαθέσιμων δεδομένων.

15. Αναφορικά με την παροχή του δελτίου στοιχείων συστατικών, προκειμένου να διασφαλιστεί υψηλό επίπεδο προστασίας της ανθρώπινης υγείας, δεδομένης της ευρείας διαθεσιμότητας τέτοιων προϊόντων και του υψηλού κινδύνου ακούσιας δηλητηρίασης, περιλαμβάνεται απαίτηση για τους παρασκευαστές και, κατά περίπτωση, τον εισαγωγέα ή τον εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπό τους να παρέχουν δελτίο στοιχείων συστατικών πριν τεθούν τα προϊόντα σε κυκλοφορία στην αγορά, χρησιμοποιώντας παράλληλα τους υφιστάμενους διαύλους επικοινωνίας του ECHA.
16. Οι διατάξεις του εν λόγω κανονισμού σχετικά με τους εξουσιοδοτημένους αντιπροσώπους ευθυγραμμίζονται με την προσέγγιση του νέου νομοθετικού πλαισίου, ενώ παράλληλα διευρύνουν τις υποχρεώσεις του εξουσιοδοτημένου αντιπροσώπου των παρασκευαστών που είναι εγκατεστημένοι εκτός της ΕΕ, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι αρχές εποπτείας της αγοράς διαθέτουν όλες τις απαραίτητες πληροφορίες για να επαληθεύουν ότι η επισήμανση συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις του κανονισμού.
17. Η ημερομηνία εφαρμογής του νέου κανονισμού ορίστηκε στους 42 μήνες από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

18. Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση απηχεί πλήρως τον συμβιβασμό που επιτεύχθηκε κατά τις διαπραγματεύσεις μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, με τη μεσολάβηση της Επιτροπής.
19. Ως εκ τούτου, το Συμβούλιο είναι της άποψης ότι η θέση του σε πρώτη ανάγνωση αποτυπώνει ισορροπημένα το αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων και ότι, μόλις εκδοθεί, ο κανονισμός για τα απορρυπαντικά και τις επιφανειοδραστικές ουσίες θα δημιουργήσει σύγχρονο και απλουστευμένο νομικό πλαίσιο με το οποίο πρέπει να συμμορφώνονται τα απορρυπαντικά προκειμένου να διατίθενται και να κυκλοφορούν ελεύθερα στην αγορά της Ένωσης.